מצטער פטור מן הסוכה

1.טור אורח חיים תרלח

עצי הסכך כל זמן שהסוכה קיימת אסורין מן התורה נפלה אסורה מדרבנן ור"ת פי' דאפי' בעודה קיימת אין האיסור מן התורה אלא במה שצריך להכשר סוכה והשאר אינו אסור אלא מדרבנן ובדפנות אין בהם שום איסור אבל הרמב"ם ז"ל כתב שגם עצי הדפנות אסורין ולא נהירא לא"א הרא"ש ז"ל

2.שולחן ערוך אורח חיים תרמ ד

(יג) **מצטער פטור מן הסוכה,** (יד) **הוא ולא משמשיו** ((*טו) אבל בלילה ראשונה אפי' מצטער חייב לאכול שם כזית) (כל בו)*; **איזהו מצטער,** (טז) **זה שאינו יכול לישן בסוכה** * **ה מפני הרוח, או מפני הזבובים והפרעושים וכיוצא בהם,** (יז) **או מפני הריח;** ודוקא **שבא לו הצער במקרה, אחר שעשה שם הסוכה, אבל אין לו לעשות סוכתו לכתחלה במקום הריח או הרוח ולומר: מצטער אני.** *הגה: ואם עשאה מתחלה במקום שמצטער באכילה או בשתייה (יח) ו או בשינה, או שא"א לו לעשות אחד מהם בסוכה מחמת * (יט) דמתיירא מלסטים או גנבים כשהוא בסוכה, (כ) ז אינו יוצא באותה סוכה [ה] כלל, אפי' בדברים שלא מצטער בהם, דלא הויא כעין דירה שיוכל לעשות שם כל צרכיו (מרדכי פרק הישן). מי שכבו לו הנרות בסוכה, בשבת, ויש לו נר בביתו, (כא) מותר לצאת מן הסוכה כדי לאכול במקום נר, (כב) וא"צ לילך לסוכת חבירו שיש שם נר, (כג) אם יש טורח גדול (כד) בדבר (ת"ה סי' נ"ג /צ"ג/ ופסקיו סי' קנ"ח); ואם בא רוח לכבות הנרות בסוכה, מותר לפרוס סדין או בגד מן הצד, (כה) <ד> אבל ח לא תחת הסכך (א"ז). <ה> מי שלא יוכל לישן בסוכה מחמת שצר לו בפישוט ידיו ורגליו, (כו) לא מקרי מצטער, וחייב לישן שם (כז) אע"ג ט דצריך לכפוף ידיו ורגליו (ת"ה סימן צ"ב), ולא יוכל אדם לומר: מצטער אני, * (כח) <ו> אלא בדבר (כט) שדרך בני אדם להצטער בו (טור); ואין המצטער פטור (ל) <ז> אלא אם ינצל עצמו מן הצער, אבל בלא"ה חייב לישב בסוכה אע"ג דמצטער. (מרדכי פרק הישן).*

3.שולחן ערוך אורח חיים תרלג ט

היתה גבוהה מעשרה, (כו) והוצין יורדין לתוך עשרה, <י> אפילו אם חמתן מרובה מצלתן, פסולה; אבל אם (כז) ז הנויין יורדין לתוך עשרה, אינם פוסלים.

4.שולחן ערוך אורח חיים תרלט ה

(לא) **טו ירדו** [יג] **גשמים,** (לב) **הרי זה נכנס לתוך הבית; מאימתי מותר לפנות, משירדו לתוך הסוכה** (לג) **טפות שאם יפלו לתוך התבשיל יפסל אפילו** <טו> **תבשיל** (לד) **של פול.** *הגה: <טז> ואפילו אין תבשיל לפניו (סמ"ג והגהות אשיר"י). ומי שאינו בקי בזה השיעור, ישער אם ירדו כ"כ גשמים לבית אם היה יוצא, יצא מסוכתו ג"כ (א"ז והגהות אשיר"י פרק הישן ומרדכי פ"ב מיימוני פ"ו ומהרי"ל); וכל זה דווקא בשאר ימים או לילות של סוכות, (לה) <יז> אבל לילה הראשונה צריך לאכול כזית בסוכה אף אם גשמים יורדין (טור ור"ן והרא"ש), (לו) ויקדש בסוכה (כדי) שיאמר זמן על הסוכה (ת"ה סי' צ"ה).*

5.אורח חיים תרלח א

רמ"א

*הגה: ב וכל זה לא מיירי (ט) אלא בסוכה שישב בה פעם אחד, * אבל אם הזמינה לסוכה ולא ישב בה, * לא נאסרה, * ג <ג> דהזמנה לאו [ג] מילתא היא (הגהות אשר"י פרק המביא).*

ט"ז

(ג) דהזמנ' לאו מלתא היא. - ק"ל הא מקשי' סוכה לחג כדאי' לעיל שחל עליה שם שמים וא"כ נימא כאן בסוכה ג"כ דהזמנה מילתא היא כמו בקרבן חגיגה דקי"ל בקרבן אם אמר ה"ז קרבן דהוה קדושת הגוף ה"נ נימא בסוכ' ומנ"ל לחלק בינייהו דהא קיי"ל אין היקש למחצה כ"ש כאן דרחמנא אקשינהו בפירוש ונראה דדעתו בזה דודאי אין לך לומר שכל הדינים שישנם בחגיגה יהיו בסוכה דא"כ נימא שיש גם בסוכה קדושת הגוף אלא ע"כ דה"ק קרא חג הסוכות תעשה לך ז' ימים דדוקא בזה יהיו שוים לענין ז' ימים שתהא קדושת הסוכה לזמן זה כמו חג ולא תטול ממנו להנאתך שום דבר לבטל ממנה קדושה שלה בזה דוקא שוים ולא לדבר אחר ואף ע"ג דאמרי' לעיל דלרבנן דרשינן עשה סוכה אפי' ביום ז' היינו לענין תעשה לך אבל לענין ההיקש לחג הוי היקש לכל ז' הימים וע"כ נראה פשוט שמ"ש אין נאותין מהם לדבר אחר היינו דרך ליטול משום שבזה תבטל קדושתה אבל בעוד שהיא קיימת אין איסור הנאה ממנה כדי לסמוך עלי' או להניח עלי' שום דבר כיון שעדיין קדושת' עלי' וכ"כ סי' תקי"ח בש"ע אלא דכאן כ' בשם הר"ן שני דיעות אם מותר להריח בהדס ואי נימא דמריחא אקצייה כמו בהדס שבלולב א"ד דשאני הדס שבלולב שהוא צריך למצותו ואי אפשר בו אלא לריחיה שהוא עומד אקצייה אבל הדס שבסוכה כיון דאפשר ליה בעצים בעלמא מעשה עץ בלבד משמש ומהבערה בלבד אקצייה שלא יפחות אבל מריחי' לא אקצייה עכ"ל ורמ"א מביא בזה בסוף הסי' וממ"ש מוכח להיתר בזה נ"ל:

6.בבלי סוכה ד:

היתה גבוהה מעשרים אמה, והוצין יורדין בתוך עשרים אמה, אם צלתם מרובה מחמתם כשרה ואם לאו פסולה. היתה גבוהה עשרה טפחים והוצין יורדין לתוך עשרה, סבר אביי למימר: אם חמתם מרובה מצלתם - כשרה. - אמר ליה רבא: הא דירה סרוחה היא, ואין אדם דר בדירה סרוחה.

7.רשב"א ביצה ל:

וא"כ אפילו ס"ל דסוכה כקדושת הגוף כל שבעה מדהקישה הכתוב לחג מ"מ היאך אמר כאן אביי דלא מהני בה תנאה ומי עדיפא משור כל שלשים יום עולה ולאחר ל' שלמים. ומתוך הדחק יש לי לומר דהקישה הכתוב לחגיגה ממש מה חגיגה א"א לה לאחר שחלה עליה קדושה שתפקע קדושה אף עצי סוכה כן. ועוד קשיא לי הא דקי"ל דסוכת גנב"ך וסוכת רקב"ש דכשירה למה חילא עליה קדושה כל ז' וכי מפני שנכנס זה שם ואכל שם פעם אחת או ישן שם תחול עליה קדושה כל ז' והיא לא נעשית לשם קדושת סוכה. ואפשר דסוכת גנב"ך ורקב"ש כסוכה דעלמא הן.

8.רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ה הל' ב

סיכך בדבר שאין גדוליו מן הארץ או במחובר לארץ או בדבר שמקבל טומאה פסולה, אבל אם עבר וסיכך בדבר הנובל ונושר או בדבר שריחו רע כשרה, שלא אמרו אין מסככין באלו אלא כדי שלא יניח הסוכה ויצא, וצריך להזהר שלא יהיו הוצין ועלין של סכך יורדין לתוך עשרה טפחים כדי שלא יצר לו בישיבתו. סיככה במיני מתכות או בעצמות ועורות פסולה מפני שאינן גדולי קרקע, הדלה עליה גפנים וכיוצא בהן עד שנעשו סוכה פסולה שהרי לא נעקרו, סיככה בכלי עץ ובמחצלות העשויות לשכיבה וכיוצא בהן פסולה מפני שהן מקבלין טומאה, וכן אם סיככה בשברי כלים ובליותיהן פסולה הואיל והיו מקבלין טומאה שמא יסכך בשברים שעדיין לא טהרו.

9.רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ו הלכה ב

חולים ומשמשיהן פטורים מן הסוכה, ולא חולה שיש בו סכנה אלא אפילו חש בראשו ואפילו חש בעיניו, א מצטער פטור מן הסוכה הוא ולא משמשיו, ואיזה הוא מצטער זה שאינו יכול לישן בסוכה מפני הרוח או מפני הזבובים והפרעושים וכיוצא בהן או מפני ב הריח.

10.רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ו הלכה י

ירדו ע גשמים הרי זה נכנס לתוך הבית, מאימתי מותר לפנות משירדו לתוך הסוכה טפות שאם יפלו לתוך התבשיל יפסד אפילו פ תבשיל של פול, היה אוכל בסוכה וירדו גשמים ונכנס לביתו ופסקו הגשמים אין מחייבים אותו לחזור לסוכה (כל אותו הלילה) עד שיגמור סעודתו, היה ישן וירדו גשמים בלילה ונכנס לתוך הבית ופסקו הגשמים אין מטריחין אותו לחזור לסוכה כל אותו הלילה אלא יישן בביתו עד * שיעלה עמוד השחר.

11.רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ו הל' טו

מי שלא עשה סוכה בין בשוגג בין במזיד עושה סוכה בחולו של מועד, אפילו בסוף יום שביעי עושה סוכה שמצותה כל שבעה. עצי סוכה אסורין כל שמונת ימי החג בין עצי דפנות בין עצי סכך אין ניאותין מהן לדבר אחר כל שמונת הימים מפני שיום השביעי כולו הסוכה מוקצת עד בין השמשות והואיל והוקצת לבין השמשות של שמיני הוקצת לכל היום.